

Wypożyczalnia Międzybiblioteczna BG AGH

Karolina Forma
Irena Fulara

gdzie byliśmy, dokąd zmierzamy?

Pierwsze dane liczbowe dotyczące wypożyczeń międzybibliotecznych pochodzą z 1952 roku i od tego czasu prowadzona jest regularna statystyka. W całym tym okresie, do 2020 roku, wypożyczono z Biblioteki AGH do innych instytucji krajowych i zagranicznych około 150 tysięcy materiałów bibliotecznych (między innymi książki, czasopisma, prace doktorskie), a sprowadzono dla czytelników AGH około 45 tysięcy publikacji. Do 2010 roku przeważały zamówienia napływające do Wypożyczalni Międzybibliotecznej z innych instytucji krajowych i zagranicznych, którym wypożyczaliśmy nasze zbiory. Po 2010 roku obserwujemy wzrost zamówień międzybibliotecznych realizowanych przez wypożyczalnię na potrzeby studentów, doktorantów i pracowników AGH.

Początkowo współpraca z bibliotekami krajowymi w zakresie wypożyczeń międzybibliotecznych ograniczała się do zamawiania dla studentów i pracowników AGH publikacji, których nie było w zbiorach macierzystej biblioteki. Najwięcej zamówień kierowano do Biblioteki Narodowej, która oprócz odpowiedzi na zapytania krajowe, pośredniczyła również w zamówieniach zagranicznych; stanowiła swoiste centrum wypożyczeń międzybibliotecznych. Obecnie najlepsza kooperacja w zakresie krajowych wypożyczeń międzybibliotecznych rozwijana jest z bibliotekami uczelni technicznych.

Jeżeli chodzi o współpracę z instytucjami zagranicznymi to pierwsze odnotowane w Bibliotece Głównej wypożyczenie międzybiblioteczne pochodzi z 1972 roku. Sprowadzono wówczas materiały konferencyjne z jednej z bibliotek niemieckich. W kolejnych latach liczba zamówień zagranicznych systematycznie wzrastała. W latach 80. współpraca była ukierunkowana na kraje ZSRR oraz Czechosłowacji. Lata 90. przyniosły rozwój kontaktów z bibliotekami Europy Zachodniej, Australii, Kanady i USA. Najpóźniej rozwinęto współpracę z bibliotekami Holandii, Danii i Norwegii.

Od wielu lat najlepsze relacje utrzymywane są z bibliotekami niemieckimi, skąd otrzymujemy większość zamawianych materiałów bibliotecznych i na rzecz których realizujemy zamówienia. Prym wiodą biblioteki berlińskie

Od początku istnienia Biblioteki Głównej AGH Wypożyczalnia Międzybiblioteczna zmieniała się i dostosowywała do aktualnych potrzeb czytelników. Priorytetem była udana współpraca z bibliotekami krajowymi i zagranicznymi, a najwyższym celem zadowolenie użytkowników.

(uniwersyteckie, politechniki i miejskie). Zamówienia realizowane są szybko i sprawnie, a jasno określone zasady podnoszą wartość wzajemnych kontaktów. Również niemieckie katalogi centralne – przejrzyste, intuicyjne i bardzo dobrze opracowane, cieszą się dużym uznaniem. Oprócz bibliotek niemieckich bardzo często wysyłamy nasze publikacje do Czech, w szczególności do Narodowej Biblioteki Technologicznej w Pradze.

Na przestrzeni stu lat zmienił się również sposób realizacji zamówień międzybibliotecznych napływających do biblioteki i wychodzących z niej – od tradycyjnych zamówień składanych osobiście, na formularzach drukowanych,

Bibliotekarki pracujące
w Wypożyczalni
Międzybibliotecznej - Agnieszka
Zych i Irena Fulara

fol. K. Forma

Vouchery IFLA

przesyłanych pocztą tradycyjną, przedstawianych telefonicznie, poprzez rewersy międzybiblioteczne zwykłe i okrężne – do zamówień składanych drogą mailową, jak również za pomocą formularzy online. Skrócił się również czas realizacji zamówień. Kiedyś na zamówione publikacje, przesyłane tradycyjną pocztą, czekało się kilka tygodni. W chwili obecnej jest to kwestia najwyżej kilku dni, a nawet godzin. Dawniej użytkownicy w większości zamawiali książki i materiały biblioteczne w formie fizycznej, z których można było korzystać wyłącznie na miejscu w bibliotece. Obecnie większa część zamówień międzybibliotecznych realizowana jest w postaci skanów (o ile zezwalają na to prawa autorskie). Wypożyczanie międzybiblioteczne książek, czasopism i rozpraw doktorskich było i nadal jest w większości usługą bezpłatną. Oplatami podlegają niekiedy kopie publikacji. Ich wysokość zależy od instytucji realizującej zamówienie. Zakładamy jednak, że we współpracy (nie tylko w bibliotece) najważniejsza jest zasada życzliwości i otwartości. Jeżeli otrzymujemy bezpłatnie pomoc z innych bibliotek, odwdzięczamy się tym samym – realizując zamówienia do tych bibliotek bezpłatnie. Wszystkie informacje związane z opłatami międzybibliotecznymi w Bibliotece Głównej AGH znajdują się w cenniku.

Od wielu lat w Wypożyczalni Międzybibliotecznej Biblioteki AGH pełnią dyżury dwie osoby. Jedna realizuje zamówienia dla użytkowników AGH, sprowadzając dla nich materiały biblioteczne, a druga zajmuje się zamówieniami napływającymi

z innych bibliotek i instytucji krajowych oraz zagranicznych.

W 2021 roku, w wyniku restrukturyzacji, Wypożyczalnia Międzybiblioteczna stała się częścią Samodzielnej Sekcji ds. Współpracy Międzybibliotecznej i Kontroli Zbiorów. Szybko pojawiły się nowe możliwości rozwoju. Zmodyfikowano formularze zamówień międzybibliotecznych dla czytelników AGH oraz instytucji partnerskich. Innym ważnym projektem sekcji jest dołączenie do systemu cyfrowych wypożyczeń międzybibliotecznych Biblioteki Narodowej „Academica”. System pozwala na natychmiastowy dostęp do zasobów cyfrowych za pośrednictwem terminali bibliotecznych. W Bibliotece Głównej terminal z dostępem do systemu znajduje się w czytelni Oddziału Zbiorów Specjalnych.

Na swoją setną rocznicę biblioteka dokonała rebrandingu strategicznego. Naszym nowym hasłem jest „Zmieniamy się dla Was”. Chcemy informować i pomagać, ale szukamy także informacji zwrotnej od czytelników. Wierzymy, że sprawna komunikacja jest podstawą współpracy, także tej międzybibliotecznej.

Zapraszamy do korzystania z naszych usług. Wypożyczalnia Międzybiblioteczna Biblioteka Główna AGH, parter, pok. nr 4 wypmb@bg.agh.edu.pl

Czy wiesz, że...?

Niektóre opłaty za globalne usługi międzybiblioteczne (wypożyczenia i skany) regulowane są bezgotówkowo? Międzynarodowa Federacja Stowarzyszeń i Instytucji Bibliotekarskich (IFLA) wprowadziła system voucherów zastępujących transakcje pieniężne. Voucher pełnej wartości (zielony) to 8 euro, półówka (czerwony) – 4 euro. Vouchery mają nieograniczony termin ważności i mogą być wykorzystywane wielokrotnie.